

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6CdoR/16/2023
Identifikačné číslo spisu: 8221200561
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8221200561.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých H. P., nar. X. P. XXXX a Z. P., nar. X. H. XXXX, obaja bytom E.. Z. XXXX/X, B., zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, deti rodičov F. Š., nar. XX. L. XXXX, bytom E.. Z. XXXX/X, B., zastúpená JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom Hlavná 61, Prešov a L. P., nar. X. H. XXXX, bytom J. XXXX/X, XXX XX B. - L. E., zastúpený JUDr. Svätoslavom Vaškom, advokátom so sídlom Baštová 5A, Bardejov, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým, o dovolaní otca vo vec vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1P/26/2021, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/9/2023 z 27. júna 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „okresný súd“ aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1P/26/2021 - 657 zo 7.10.2022 rozhodol tak:

I. Súd schvaľuje rodičovskú dohodu v tomto znení :

Maloletí H. P., nar. X.X.XXXX a Z. P., nar. X.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti ich matky F. Š., nar. XX.XX.XXXX, pričom právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok majú obaja rodičia.

Otec L. P., nar. X.XX.XXXX je oprávnený stýkať sa s maloletým H. P., nar. X.X.XXXX takto:

- každý párny týždeň v roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.,
- v čase jarých prázdnin v párnom roku od piatku od 17.00 hod. do stredy do 17.00 hod. a v nepárnom roku od stredy od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.,
- v čase Veľkonočných sviatkov v párnom roku od Zeleného štvrtka od 9.00 hod. do Bielej soboty do 17.00 hod. a v nepárnom roku od Bielej soboty do 9.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 17.00 hod.,
- v čase letných prázdnin každý rok prvý týždeň v mesiaci júl a prvý týždeň v mesiaci august,

- v čase Vianočných prázdnin a sviatkov v párnom roku od 26.12. od 9.00 hod. do 28.12. do 17.00 hod. a od 2.1. nasledujúceho kalendárneho roku od 9.00 hod. do 5.1. do 17.00 hod. a v nepárnom roku od 24.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod. a od 31.12. od 9.00 hod. do 2.1. nasledujúceho kalendárneho roku do 17.00 hod.

Matka maloletého F. Š., nar. XX.XX.XXXX je povinná mal. H. na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ho v čase začatia styku otcovi v mieste bydliska maloletého a po skončení styku je otec povinný mal. H. odovzdať späť matke v mieste bydliska maloletého.

II. Otec L. P., nar. X.XX.XXXX je oprávnený stýkať sa s maloletým H. P.M., nar. X.X.XXXX každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka maloletého F. Š., nar. XX.XX.XXXX je povinná v stanovenom čase maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať otcovi a otcovi deň vopred oznámiť, kde sa bude maloletý v čase začiatku styku nachádzať.

Otec je povinný maloletého vyzdvihnúť v čase začiatku styku s maloletým takto:

- v prípade, že sa maloletý H. bude nachádzať v materskej škôlke - v mieste adresy materskej škôlky,
- v prípade, že sa maloletý H. bude nachádzať v mieste svojho bydliska - v mieste bydliska maloletého, a po jeho ukončení odovzdať späť maloletého matke v mieste bydliska maloletého.

III. V prípade, ak sa stretnutie otca s maloletým H. neuskutoční v stanovenom rozsahu, otec maloletého L. P., nar. X.XX.XXXX je povinný uvedené oznámiť matke maloletého deň vopred pred určeným začiatkom styku.

IV. Styk otca s maloletou Z. P., nar. X.XX.XXXX sa neupravuje.

V. Otec maloletých L. P., nar. X.XX.XXXX je povinný prispievať na výchovu a výživu maloletého H. P., nar. X.X.XXXX sumou 700,- eur mesačne s tým, že suma 500,- eur mesačne bude poukazovaná k rukám jeho matky F. Š., nar. XX.XX.XXXX a suma 200,- eur mesačne bude poukazovaná na tvorbu úspor maloletého na osobitný účet maloletého H. a na výchovu a výživu maloletej Z. P., nar. X.XX.XXXX sumou 700,- eur mesačne s tým, že suma 500,- eur mesačne bude poukazovaná k rukám jej matky F. Š., nar. XX.XX.XXXX a suma 200,- eur mesačne bude poukazovaná na tvorbu úspor maloletej na osobitný účet maloletej Z., a to vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred, od 21.3.2021 do budúca.

Matka maloletých je povinná oznámiť čísla osobitných účtov maloletých otcovi v lehote do 20 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletých je potrebný súhlas súdu.

VI. Dlžné bežné výživné na maloletého H. P., nar. X.X.XXXX za obdobie od 21.3.2021 do 7.10.2022 vo výške 6.924,19 eur je otec maloletého L. P., nar. X.XX.XXXX povinný uhradiť k rukám matky maloletého F. Š., nar. XX.XX.XXXX v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Dlžné výživné na úspory pre maloletého H. P., nar. X.X.XXXX za obdobie od 21.3.2021 do 7.10.2022 vo výške 3.870,95 eur je otec maloletého L. P., nar. X.XX.XXXX povinný uhradiť na osobitný účet maloletého zriadený jeho matkou v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Dlžné bežné výživné na maloletú Z. P., nar. X.XX.XXXX za obdobie od 21.3.2021 do 7.10.2022 vo výške 6.924,19 eur je otec maloletej L. P., nar. X.XX.XXXX povinný uhradiť k rukám matky maloletej F. Š., nar. XX.XX.XXXX v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Dlžné výživné na úspory pre maloletú Z. P., nar. X.XX.XXXX za obdobie od 21.3.2021 do 7.10.2022 vo výške 3.870,95 eur je otec maloletej L. P., nar. X.XX.XXXX povinný uhradiť na osobitný účet maloletej zriadený jej matkou v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. V prevyšujúcej časti návrh zamieta.

IX. Konanie v časti o určenie výživného na maloletých za obdobie do 20.3.2021 zastavuje.

X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2.1 Rozsudok okresný súd odôvodnil tým, že zveril maloletých do osobnej starostlivosti matky s prihliadnutím na ich vek a ich potreby, v záujme maloletých za účelom zabezpečenia ich riadnej, pokojnej výchovy a stabilného a pokojného výchovného rodinného prostredia bez nejakých negatívnych a stresujúcich situácií. Maloletých zastupovať a spravovať ich majetok majú právo obaja rodičia. K úprave styku otca s maloletým H. uviedol, že rodičia sa čiastočne dohodli na jeho úprave (ods. I. výroku rozsudku). Uvedený rozsah styku otca s maloletým bude v jeho záujme a zabezpečí rozvoj vzťahu otca s maloletým. Vzhľadom k tomu, že v tejto časti sa rodičia dohodli na úprave práv a povinností k maloletým, bola ich rodičovská dohoda týkajúca sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým

schválená, keďže je uzatvorená v záujme maloletých a je uzatvorená v zmysle ustanovení Zákona o rodine (ďalej len „ZR“). Rodičia zhodne navrhli neupravovať styk otca s maloletou Z. (§ 25 ods. 2 ZR, ods. IV. výroku rozsudku). Súd prvej inštancie ďalej doplnil úpravu styku otca s maloletým aj počas nepárneho týždňa a to určením styku v stredu od 15.00 hod do 18.00 hod. (ods. II výroku rozsudku) a to z dôvodu, aby bol maloletý v kontakte s otcom aj počas tohto týždňa, nielen každý druhý víkend (t.j. v párnom týždni) s tým, že otec maloletého prevezme v mieste, kde sa bude nachádzať na základe oznámenia matky deň vopred (u matky, alebo v škôlke) a vráti ho späť matke v mieste bydliska maloletého. Aby sa predišlo konfliktným situáciám medzi rodičmi, súd určil obom rodičom oznamovacie povinnosti pri realizácii styku otca s maloletým H. (ods. I., II., III. výroku rozsudku). Takouto úpravou styku otca s maloletým H. bude zabezpečený dostatočný priestor na budovanie a rozvíjanie ich vzťahu a otcovu výchovu maloletého. Ich vzťah súd hodnotí, ako pozitívny, majú spolu dobrý vzťah.

2.2 Okresný súd zároveň poukázal na skutočnosť, že otec sa v poslednej dobe so synom nestretáva, čo neprispieje kvalite ich vzťahu. Rovnako súd poukázal na správanie sa otca k mal. Z. a jeho nezaujím o dcéru, čo podľa názoru súdu nie je v záujme mal. Z. a v konečnom dôsledku aj mal. H., lebo dochádza k separovaniu súrodencov čo do záujmu o nich zo strany ich otca.

2.3 Výšku výživného pre maloletých zo strany ich otca, okresný súd ustálil vo výške 500 eur mesačne na každé dieťa titulom bežného výživného a sumou 200 eur mesačne na každé dieťa titulom tvorby úspor maloletých (§ 63 ods. 3 ZR), t.j. spolu po 700 eur mesačne na každé dieťa. Pri určení vyživovacej povinnosti v tomto rozsahu súd vychádzal z týchto zistených skutočností:

1/ maloletí H. a Z. bývajú so svojou matkou v prenajatom byte v meste B. Starostlivosť o deti takmer výlučne zabezpečuje ich matka (o mal. Z. úplne). Otec sa sporadicky stretáva len s mal. H., o mal. Z. nejaví žiaden záujem. Maloletý H. navštevuje materskú škôlku (dieťa sa správa primerane veku, teší sa obom rodičom, matka si plní finančné povinnosti, otec tam chodí zriedkavo), mal. Z. navštevuje jasle. Výdaje (mesačné) mal. H. sú : strava 150 eur, škôlka 18 eur, ZUŠ 12 eur, strava MŠ 30 eur, oblečenie 50 eur, obuv 50 eur, hygiena 30 eur, spolu 340 eur. Výdaje (mesačné) mal. Z.: strava 150 eur, poplatok jasle 320 eur, oblečenie 50 eur, obuv 50 eur, hygiena 30 eur, spolu 600 eur. Ich nepravidelné výdavky sú : lieky 40 eur, voľnočasové aktivity 100 eur, hračky 100 eur, knihy 50 eur, výlety 300 eur, sezónne oblečenie 200 eur, odber pupočníkovej krvi - H. 63 eur ročne, Z. - 70 eur ročne. Maloletá Z. používa drahšiu kozmetiku v súvislosti s jej kožným ochorením, čo činí cca 40 eur. Výdaje maloletých sú primerané veku a zodpovedajú majetkovým pomerom rodičov (už bez ohľadu na predložené pokladničné doklady, otec súdu dôkazy o výdajoch nepredložil žiadne, avšak súdu sú známe z jeho činnosti priemerné výdaje na stravu dospelé osoby, či maloletých detí v tomto veku a tieto sú vyčíslené primerane).

2/ matka býva s maloletými v prenajatom byte (od 04/2021, dovtedy bývali v byte otca, z ktorého museli odísť). Byt je riadne a vhodne zariadený. Mesačné náklady matky mal. detí na bývanie sú: nájom 204 eur, elektrina 25 eur, plyn 50 - 80 eur. Ďalšie mesačné výdaje má : TV 10 eur, internet 8,55 eur, strava 200 eur, oblečenie 100 eur, telefón 25 eur, pohonné hmoty 200 eur, hygiena 40 eur, lieky 20 eur. Spolu výdaje cca 900 eur mesačne. Matka je zamestnaná s príjmom na úrovni cca 1.100 eur v roku 2021. Tiež poberala rodičovský príspevok v sume 378 eur mesačne a prídavky na deti (rok 2021 v sume 51 eur, v roku 2022 v sume 60 eur mesačne (od 1.7.2022)). Matka v období od 13.1.2021 do 1.2.2021 a od 1.3.2021 do 12.3.2021 bola práceneschopná a mala vyplatené nemocenské v celkovej výške 581,50 eur, nepoberala úrazové dávky, dôchodkové dávky, ani dávky v nezamestnanosti. Matka vlastní nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z. J. LV č. XXX, k.ú. B. Matka v konaní poukazovala na životnú úroveň otca (drahé obchody, šampanské Moet a pod.), majetkové a príjmové pomery otca, ktoré sú značne nadštandardné. Jej tvrdenia vyplývali z predložených dôkazov predložených matkou, resp. otca, príp. dôkazov vykonaných súdom (najmä body 6., 7., 8., 9. odôvodnenia). Deti sa majú právo podieľať na životnej úrovni svojho otca.

3/ otec žije v meste A. v X., chatu má vo V. E.. Jedná sa o jemu patriace nehnuteľnosti. Byt v B. A. predal z finančných dôvodov (čo znamená zisk finančných prostriedkov). Náklady na dom vo V. E. sú 330 eur mesačne na elektrinu a 25 eur mesačne internet a TV. Náklady na byt v A. sú 50 eur, internet 32 eur, elektrina 23 eur. Náklady na mal. H. má 200 eur mesačne. Jeho ďalšie výdaje sú : výživné 300 eur, odvody do zdravotnej poisťovne 76,44 eur, strava 400 eur, oblečenie 100 eur, spotrebný úver 259,70 eur, hygiena 30 eur, spolu cca 1.826 eur. Tiež udával výdaje na mobil 70 eur, pohonné hmoty 300 - 400 eur mesačne. Pracuje ako SZČO (ukončená činnosť k 15.5.2021), zároveň je jediným

spoločníkom a konateľom v obchodných spoločnostiach Q. P., Q..J..H., Q. P. Q..J..H., D., Q..J..H.. Pracuje v stavebníctve. Majetok spoločností vyplýva z predložených daňových priznaní a účtovných závierok, ktorý je podrobne popísaný v bodoch 6. - 9. odôvodnenia. Obchodná spoločnosť Q. P.M., Q..J..H. je obchodná spoločnosť má nevyplatené záväzky voči spoločníkovi (otcovi) v sume 432.686 eur, výnosy z hospodárskej činnosti boli v sume 2.539.548 eur, spolu majetok 1.738.818 eur. Rovnako aktíva majú aj ďalšie obchodné spoločnosti patriace otcovi. Otec v období od 01/2021 nepoberal nemocenské dávky, úrazové dávky, dôchodkové dávky, ani dávky v nezamestnanosti, ani žiadne sociálne dávky. Z potvrdení D., Q..J..H. a Q. P., Q..J..H. vyplýva, že otcovi neboli za obdobie od 01/2021 dodnes vyplatené žiadne finančné plnenia na jeho meno. Obchodný podiel v obchodnej spoločnosti D. Q., Q..J..H. bol prevedený na nového spoločníka dňa 3. septembra 2020 (teda pred začatím konania). Otec deklaroval záujem o mal. H., o mal. Z. nemá záujem, čo odôvodňuje tým, že si nie je istý svojím otcovstvom k maloletej dcére. Zahranicné dovolenky mu platia obchodní partneri, ale niektoré aj sám. Poukazoval na charakter výživného, že aj matka vlastní nehnuteľnosti a že využíva bezodplatne jeho motorové vozidlo. Rovnako matka užívala bezodplatne aj byt v B. A. do jeho predaja.

4/ rodičia maloletých spolu nežijú v spoločnej domácnosti.

2.4 Okresný súd zväzil vyššie uvedené zistené skutočnosti, schopnosti a možnosti rodičov a dospel k záveru, že je dôvodný návrh na určenie výživného na maloletých v sume 700 eur, vrátane tvorby úspor maloletým, keďže to pomery otca odôvodňujú a to počnúc dňom 21.3.2021 do budúca. Matka zo svojho príjmu pokryje svoje výdaje a zabezpečí deťom bývanie (zaplatením nájmu a energií). Vo vzťahu k mal. Z. neobstojí argument otca, že si myslí, že nie jej otcom, keďže uvedenú otázku mohol riešiť v samostatnom konaní. Pokiaľ je zapísaný v rodnom liste ako jej otec, patria mu rodičovské práva a povinnosti k nej. Rovnako argument, že užívali jeho byt v B. A. neobstojí, keďže otec vyživoval svoje deti. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že matka užíva motorové vozidlo otca, avšak aj v tomto súd poukazuje, že vozidlo užívajú aj jeho deti. Ak má otec finančné prostriedky na nákupy oblečenia v obchodoch drahých značiek, šumivé vína zn. Moet, či na pohonné hmoty 300 - 400 eur mesačne, či zaplatenie dvoch bydlísk a ďalších výdajov, musí mať dostatok finančných prostriedkov aj na to, aby prispel svojim deťom na výživu v stanovenej výške v súlade s § 62 ods. 2 Zákona o rodine. Tým, že sa osobne otec nepodieľa na výchove detí a o deti, najmä o mal. Z. nejaví taký záujem, aký sa od rodiča očakáva, je nutné to premietnuť do výšky výživného. Aj pre totálny nezáujem otca o mal. Z. súd určil výživné v rovnakej výške ako u mal. H., aj keď je vekovo mladšia.

2.5 Súd prvej inštancie odôvodnil aj výšku dlžného výživného, keď vychádzal z toho, že sa jedná o dlžné výživné za obdobie od 21.3.2021 (teda od času podania návrhu na súd) do 7.10.2022 (teda do dňa rozhodnutia súdu prvej inštancie). Uviedol, že návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol nad rámec priznaného výživného, pretože suma 750 eur na bežné výživné sa súdu javila ako neprimerane vysoká. Konanie v časti o určenie výživného na maloletých do 20.3.2021 zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu matkou. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

3. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podala odvolanie matka maloletého a to proti výrokom II., V., VI., VII. a VIII. V odvolaní poukázala na to, že je zamestnaná a nemôže každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15.00 hod. riadne pripraviť a odovzdať otcovi syna H. v škôlke a otcovi deň vopred oznámiť, kde sa bude maloletý v čase začiatku styku nachádzať. Nie je v záujme maloletých detí, najmä mal. Z., že otec si bude preberať syna zo škôlky a je možné, že na túto situáciu bude pozeráť aj mal. Z., ktorú to môže citovo rozrušiť. Styk otca s mal. H. nebol realizovaný od mája 2020 doposiaľ a dovedy len sporadicky. Navrhla preto, aby počas týždňa styk otca s mal. H. bol zamietnutý. Navrhla zmeniť výrok V. v časti o výške výživného a zaviazat' otca prispievať na výživu mal. H. sumou 750 eur mesačne a mal. Z. sumou 750 eur mesačne, ďalej na tvorbu úspor pre H. 250 eur a na tvorbu úspor pre Z. 250 eur mesačne od 21.3.2021 do budúca. Navrhla, aby odvolací súd zmenil výrok VI. rozsudku a zaviazal otca zaplatiť dlžné výživné do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, taktiež aj dlžné výživné, aby otec bol zaviazaný zaplatiť do 3 od právoplatnosti rozsudku. Matka predložila súdu kompletný prehľad mesačných výdavkov, ktoré predstavujú výdavky na domácnosť, stravu, ošatenie, drogériu, lieky, škôlku, ako aj jednorazové výdavky. Otec maloletých detí počas súdneho konania prispieval, aj doposiaľ prispieva, minimálnym výživným 150 eur mesačne na jedno

dieťa, pričom zo spisu je zrejmé, že v čase od podania návrhu, ako aj dávno predtým, mal nadpriemerný príjem, ako aj nadpriemerné majetkové pomery. Matka má za to, že výživné v ňou navrhovanej výške je plne súladné s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča. Vo vzťahu k majetkovým pomeroch otca poukázala napr. na pohľadávku spoločnosti voči spoločníkovi vo výške 432.686 eur, aj na valorizačnú klauzulu obsiahnutú v § 78 ods. 3 Zákona o rodine.

4. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj otec maloletých, a to proti výrokom V., VI. a VII. Odvolanie odôvodnil tým, že návrh matky na výživné vo výške 750 eur na každé dieťa nezodpovedá skutočným výdavkom, ktoré vznikajú matke v súvislosti so zabezpečovaním osobnej starostlivosti o tieto deti. Požadovaná výška výživného vzbudzuje podozrenie, že matka si prostredníctvom takto neprimerane vysokého výživného chce uspokojovať sčasti aj svoje potreby, čo je v rozpore s podstatou vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom. Otec nepoprel skutočnosť, že chodí na dovolenky tri až štyrikrát do roka, ale väčšina týchto dovolení je hradená obchodnými partnermi. Matka sa snaží otca vykresliť ako boháča, ktorý vedie extrémne luxusný život. Otec oznámil, že v súčasnosti má partnerku, ktorá pochádza z bohatej rodiny, ktorá si sama dokáže zarobiť na luxusný spôsob života. Taktiež partnerkini rodičia sú podnikatelia a vlastníci siete luxusných hotelov. Poukázal na to, že vlastní niekoľko obchodných spoločností, ale tieto obchodné spoločnosti majú aktíva, ale aj pasíva. Tak ako uvedené firmy vykazujú zisky a tržby, majú aj množstvo výdavkov a záväzkov, keďže od roku 2019 sa tu strieda jedna kríza za druhou. Poukázal na to, že spláca spotrebiteľský úver v Slovenskej sporiteľni vo výške 20.000 eur, splátka predstavuje 259,70 eur mesačne, konečná splatnosť je 20.12.2024. Súhlasí s matkou v tom, že aj deti majú právo mať pekné značkové veci, ale je nesprávna predstava matky, že šatník má tvoriť len takéto kvalitné značkové oblečenie, pričom argumentuje tým, že takto chodí oblečený aj otec. Poukázal ďalej na to, že pri určovaní vyživovacej povinnosti je potrebné zohľadniť aj životnú úroveň druhého rodiča, a teda poukázal na to, že matka vlastní pozemok v k.ú. Z. J., zakúpený za 34.560 eur, pozemok v k.ú. B. zakúpený za 25.488 eur, užíva motorové vozidlo J. C., ktoré zakúpil otec v roku 2017 v hodnote 11.800 eur. Pri posudzovaní životnej úrovne matky je tiež potrebné zohľadniť to, že má už približne dva roky partnera. Navrhol, aby odvolací súd rozhodol o výške výživného na každé dieťa 400 eur mesačne a 100 eur mesačne na úspory.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je čiastočne vecne správne a čiastočne je potrebné ho zmeniť a rozhodol nasledovne:

I. Zmenil rozsudok vo výrokoch II. a III. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. H. v každom nepárnom týždni v kalendárnom roku v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., pričom matka je povinná mal. H. na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ho v čase začatia styku otcovi v mieste bydliska maloletého a po ukončení styku je otec povinný mal. H. odovzdať matke v mieste bydliska maloletého.

II. Potvrdil rozsudok vo výrokoch V., VI., VII. a VIII.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) v odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom odvolacieho konania nie je výrok o zverení mal. H. a mal. Z. do osobnej starostlivosti matky, a teda odvolací súd vychádzal z toho, že mal. H. a mal. Z. boli zverení do osobnej starostlivosti matky, pričom súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu týkajúcu sa úpravy styku otca s mal. H.. Nad rámec tejto dohody súd vo výroku II. umožnil otcovi stretávať sa s mal. H. okrem rozsahu styku, ktorý bol obsahom rodičovskej dohody (v zásade každý párný víkend v roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.), aj každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. Matka namieta správnosť tohto výroku a uvádza, že otec možnosť stretávať sa so synom nevyužíval a že nie je v jej možnostiach pripraviť odovzdanie mal. H. každú nepárnu stredu o 15.00 hod. vzhľadom na to, že je zamestnaná a že by takýto postup nebol vhodný s ohľadom na mal. Z., ktorá by pri takomto odovzdávaní mohla byť prítomná. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie o práve otca stretávať sa s mal. H. aj každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za vecne správne.

7. Výroky V., VI., VII. a VIII. rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd posúdil ako vecne správne. Majetkové pomery otca umožňujú platiť výživné v stanovenej výške. Suma 500 eur výživného na každé maloleté dieťa neprekračuje reálne potreby týchto maloletých detí (tú ich časť, ktorú zabezpečuje otec). Pri určovaní sumy potrieb maloletých detí je potrebné vychádzať nielen z toho, aká je minimálna výška týchto výdavkov, ale je potrebné pritom prihliadať aj na životnú úroveň rodičov, pretože deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Potrebu stravovania, bývania, obliekania, vzdelávanie, oddychu, zdravotnú starostlivosť a iné potreby možno naplňať v rôznej kvalite a tomu zodpovedá aj suma, ktorú je potrebné na tieto plnenia vynaložiť. V danom prípade s prihliadnutím na všeobecne známy fakt vysokej inflácie v poslednom období a na vysokú životnú úroveň otca odvolací súd nepovažoval sumu 500 eur za sumu, ktorá by prevyšovala tú časť potrieb maloletých detí, ktorú výživným zabezpečuje otec. Majetkové pomery otca umožňujú nepochybne určiť časť výživného na tvorbu úspor, toto nepopiera ani otec. Suma výživného určená na tvorbu úspor bola podľa odvolacieho súdu stanovená v správnej výške.

8. Z uvedených dôvodov výroky V., VI., VII. a VIII. súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) v spojení s § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Zároveň o trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP a podľa § 52 CMP.

Dovolanie otca maloletého a vyjadrenie matky maloletého k dovolaniu

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletého voči výroku II. a III. Dovolateľ má za to, že v konaní pred Krajským súdom v Prešove došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého, „súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

10. Otec podaným dovolaním namieta spôsob, akým sa odvolací súd v napadnutom rozsudku vysporiadal s námietkami, ktoré otec uviedol v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 7.10.2022. Odvolací súd sa v odôvodnení obmedzil len na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, t.j. že finančná situácia a spôsob života otca mu umožňuje platiť aj výživné vo výške, ktorú priznal súd prvej inštancie. Námietky otca v odvolaní neboli všeobecného charakteru. Otec sa neobmedzil len na strohú obhajobu, prečo považuje matkou požadované výživné za neprimerané a neodôvodnené. V podanom odvolaní menoval konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú pochybnosti o oprávnenosti výdavkov, ktoré matka uviedla ako výdavky na obe mal. deti. Odvolací súd nepovažoval za potrebné zaujať stanovisko k tomu, že:

Matka užíva osobné motorové vozidlo, ktoré jej otec počas trvania vzťahu zakúpil a daroval. Zo strany súdu prvej inštancie bolo poukázané, že osobné motorové vozidlo užívajú aj jeho mal. deti, preto uvedená skutočnosť nemôže byť na ťarchu matky a slúžiť ako obhajoba otca za účelom zníženia výživného. Otec v priebehu konania poukazoval na vypočítavý prístup matky, ktorá osobné motorové vozidlo neprepísala na svoje meno. Povinné zmluvné poistenie a havarijné poistenie teda platil otec, rovnako zaplatil aj pokuty, ktoré zapríčinila matka a o ktorých otec predložil doklady. Bez zaplatenia poistného by matka nemohla osobné motorové vozidlo užívať, pričom ľahkovážne pristupuje k páchaniu dopravných priestupkov, keďže pokuty sú zasielané na adresu firmy, ktorú vlastní otec.

Otec matke kúpil pozemok v k.ú. B., okres X. na LV č. XXX, parcela registra C, parc. č. 357/41 vo výmere 531 m², bez ťarchy. Tento pozemok kúpil otec v roku 2016 za 25.488 eur a matka je jeho výlučnou vlastníčkou. Pozemok môže matka predať a za získané peniaze prispieť k navýšeniu životnej úrovne mal. detí. Otec pritom poukazuje na rozsudok Krajského súdu Bratislava V, sp. zn. 11CoP/213/2018 zo dňa 6.11.2018, ktorý uviedol, že „stanovenie výživného nie je bezhraničné, výživné má zabezpečovať odôvodnené potreby maloletých detí, primerane možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zachovaním ich rovnakej životnej úrovne a aj matka má preto povinnosť sa podieľať na výžive maloletých detí, keďže rodičia sú pri výkone svojich práv a povinností rovnoprávni. Pri určení výživného súdom prvej inštancie by sa matka nemusela na výživnom podieľať žiadnou sumou. Za situácie, že rodičia spolu nežijú, aj matka musí svoje aktivity sústrediť na dosiahnutie vyššieho príjmu.“ Aj v tomto prípade by sa dalo uvažovať rovnakým spôsobom ako v prípade osobného

motorového vozidla, ktoré otec zakúpil matke, ale užívajú ho aj maloleté deti. V takom prípade by sa predajom spomínaného pozemku životná úroveň maloletých detí rapidne zvýšila.

Otec poukázal na to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu, keď za výdavkov na mal. Z. zarátal aj poplatok za jasle v sume 320 eur. Na pojednávaní konanom dňa 7.10.2022 bolo povinnosťou matky informovať súd prvej inštancie o tom, že mal. Z. od septembra 2022 začala navštevovať materskú školu, čím matke odpadol výdavok v sume 320 eur, ktorý matka uviedla v Návrhu a ktorý svojou výškou podstatne navýšil skutočné výdavky, ktoré matke vznikali v súvislosti so starostlivosťou o mal. Z.. Rovnako tak bolo povinnosťou matky aktualizovať výdavky na mal. Z., kde by zahrnula výdavky na materskú školu, ktoré sú jednoznačne nižšie než poplatok za jasle. Napriek tomu súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživného zoberal do úvahy ako fakt, že navrhovateľka má výdavok za jasle (hoci to v čase, kedy sa konalo pojednávanie, na ktorom súd vyhlásil rozsudok, t.j. 7.10.2022 už nebolo aktuálne) a toto zoberal ako podklad pre vydanie svojho rozhodnutia. Výška výživného stanovená súdom prvej inštancie vychádza z neexistujúcich výdavkov, na čo otec v odvolaní poukázal.

Matka využívala výhody otcovho podnikania počas trvania vzťahu, keď sa s otcom mal. detí zúčastňovala dovoleniek v zahraničí hradených obchodnými partnermi, čo otec opätovne preukázal podkladmi. Čo matka v minulosti pravidelne využívala a užívala výhody z toho plynúce, v tomto konaní to opäť vypočítavo zneužíva v neprospech otca.

Matka si umelo navýšila výdavky za účelom dosiahnutia vyššieho výživného, čím sa súd prvej inštancie ani odvolací súd nezaoberali. Bolo jasne preukázané z bločkov a iných dokladov k nákupom (ktoré do konania doložila matka), že za tieto bolo platené rôznymi platobnými kartami (otec pri kontrole bločkov napočítal cca. 5 rôznych platobných kariet), v obchodoch v blízkosti bydliska matky navrhovateľky, s čím súvisia aj časy týchto nákupov, ktoré boli realizované v priebehu celého dňa, teda aj počas klasickej pracovnej doby. Na bločkoch boli položky ako cigarety, pivo, alkohol. Ďalej boli použité viaceré zákaznícke karty (DM drogerie, Dráčik). Uvedené preukazuje buď to, že matka zbierala bločky a doklady k nákupom, aby si umelo navýšila výdavky na mal. deti alebo ide o dôkaz toho, že okrem matky aj iné osoby nakupovali veci pre mal. deti a v takom prípade je vylúčené, aby im otec preplatil ich výdavky, pretože nejde o výdavky matky ako osoby, ktorej boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti.

Matka použila v konaní fotografie, ktoré boli stiahnuté z účtov na sociálnych sieťach tretej osoby, ktorá so sporom o výživné nemá nič spoločné. Takéto fotografie mali byť podľa názoru otca oboma súdmi odmietnuté ako dôkaz a nemali tvoriť podklad pre vydanie rozhodnutia o výživnom. Fotografie luxusných vecí z účtu tretej osoby, navyše ženy, nemôžu byť žiadnym spôsobom svedectvom o luxusnom živote otca. Matka predložila do konania fotku značkových ženských bielych tenisiek ako dôkaz otcovho luxusného života. Otcova priateľka je influencerka, modelka, pochádza z bohatej rodiny a sama si dokáže zarobiť dostatočné financie na nákupy takýchto položiek. Nie je žiadnym spôsobom odkázaná na to, aby jej otec financoval nákupy v zahraničí.

Otec poukázal na podstatné rozpory v tvrdeniach matky, pričom odvolací súd k nim v odôvodnení nezaujal žiadne stanovisko. Otec poukázal na to, že matka po tom, čo bola otcom požiadaná o opustenie bytu v B. A., čo podľa slov matky malo za následok, že musela vynaložiť množstvo finančných prostriedkov na hľadanie náhradného bývania a jeho zariadenia - popri tom všetkom bola stále schopná si v tomto období zakúpiť pozemok v k.ú. Z. J., okres B. na LV č. XXXX, parcela registra C, parc. č. 867/46 vo výmere 1050 m² za 34.560 eur (pozemok je bez ťarchy). Kúpna zmluva ako nadobúdaci titul vlastníckeho práva k pozemku je zo dňa 30.12.2020. O odchod z bytu ju pritom otec požiadaval v októbri 2022.

11. Podľa dovolateľa sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal s námietkami otca, ktoré spochybňujú opodstatnenosť tak vysokého výživného, ktoré priznal súd prvej inštancie. Otec namieta porušenie jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu nedostatočne odôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu. Poukazuje pritom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.1.2019 sp. zn. 6Cdo/98/2017, ktoré hovorí o tom, že „povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa

strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.”. Prípadne aj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 120/2020 z 21.1.2021: „Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené.“.

12. Dovolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.9.2019 sp. zn. 4Cdo/148/2019, konkrétne na záver, že „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritéria na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva. Každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Je preto namieste konštatovanie, že v takto vysoko individuálnej otázke, akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy.“. Odvolací súd v tejto veci v bode 13. odôvodnenia rozsudku len krátko zhodnotil, že príjmy otca umožňujú platiť výživné v takej výške (akú priznal súd prvej inštancie). Na spomínané individuálne skutočnosti, hoci ich otec uviedol podrobne i v podanom odvolaní, odvolací súd nereflektoval a nezaujal k nim žiadne stanovisko. Z odôvodnenia uvedeného v bode 13. nie je podľa otca zrejмый myšlienkový postup dovolacieho súdu pri hodnotení dôkazov. Odvolací súd neuviedol okolnosti, ktoré vzal za preukázané a z ktorých vychádzal pri posúdení výšky výživného na obe mal. deti, respektíve tieto okolnosti uvedené boli odvolacím súdom formulované všeobecne (napr. vysoká životná úroveň otca, vysoká inflácia a pod.) a teda svojou neurčitou, všeobecnou povahou nemohli dostatočne vyvrátiť konkrétne námietky, ktoré v odvolaní vzniesol otec.

13. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok dovolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. K podanému dovolaniu sa vyjadrila matka maloletého tak, že má za to, že súd druhej inštancie sa vysporiadal so všetkými námietkami, ktoré otec maloletých detí uviedol vo svojom písomnom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Okresný súd schválil rodičovskú dohodu ohľadne zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, práva zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Otec je oprávnený sa stýkať s mal. synom H., nar. X.X.XXXX a styk otca s maloletou dcérou Z., nar. X.XX.XXXX súd prvej inštancie neupravil.

15. K styku otca s maloletým synom H., matka uviedla, že styk otca s maloletým synom sa nekoná od 5.5.2022 do podania vyjadrenia k dovolaniu. Otec sa žiadnym spôsobom už ani so synom nekontaktuje, nenavštevuje ani sa nestretáva. Nejaví akýmkoľvek spôsobom záujem ani o syna H., tobôž o dcéru Z.. V dovolaní otec mal. detí v ods. II. opätovne poukazuje, že výživné určené súdom prvej inštancie nezodpovedá skutočným výdavkom, avšak otec nijako nerozporoval náklady inými listinnými dôkazmi, ktorými by preukázal cenu stravy na jeho dve maloleté deti. Napokon ani nemôže mať predstavu, pretože sa o svoje deti nikdy riadne nestaral.

16. Ak otec v dovolaní poukazuje na spornú skutočnosť - jeho životný štýl, má matka za to, že tento životný štýl bol jednoznačne preukázaný: príjmom otca ako jediného spoločníka v dvoch obchodných spoločnostiach v SR a ČR - Q. P. Q..J..H., ktorý je nadštandardný, tržby spoločností sú viac ako 3.000.000 eur, v roku 2022 tržby predstavujú v spoločnosti Q. P. Q..J..H. v SR, kde je otec mal. detí jediným spoločníkom, 3.584.000 eur a spoločnosť Q. P. Q..J..H. v ČR vykazovala ku dňu 31.12.2022 aktíva vo výške 11.822.000 Kč. Ďalej poukázala na vlastníctvo nehnuteľností, vozový park -drahé autá,

drahé oblečenie, na existenciu pohľadávky otca v sume 432.686 eur voči spoločnosti Q. P. Q..J..H. a na luxusné dovolenky otca. Podľa matky otec vo svojich vyjadreniach nepoprel, že má nadštandardný príjem vo svojich spoločnostiach, že je vlastníkom nehnuteľností, niektoré sú ako investícia a niektoré predal a príjem z predaja tvorí príjem firmy. Chata vo V. K. - V. E. a byt v X.Q. J. v meste A. je jeho súkromným majetkom. Ďalej vyjadrila nesúhlas s tvrdením otca, že sa stavebné projekty počas pandémie zastavili a poukazuje na predložené daňové priznania z uvedeného obdobia, z ktorých je zrejmý každoročný vyšší výnos a tržby. Nesúhlasí ani so spochybňovaním jej starostlivosti o deti, pretože sa ako matka stará o spoločné maloleté deti sedem dní v týždni, kým dovolateľ sa o dcéru nezaujíma vôbec a syna videl naposledy v máji 2022.

17. Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa matky prípustné, nakoľko sa odvolací súd neodklonil od judikatúry najvyšších súdnych autorít. Z podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľ nie je spokojný zo závermi zistenými tak zo strany súdu prvej inštancie ako i odvolacieho súdu. Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. S poukazom na uvedené navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol a účastníkom konania trovy dovolacieho konania nepriznal.

18. Opatrovník maloletých sa k dovolaniu vyjadril tak, že ho ponecháva na zvážení dovolacieho súdu.

Posúdenie veci dovolacím súdom

19. Dovolanie je v tomto prípade podané vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku (§ 111 a nasl. CMP). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu pre dovolanie podané vo veci výživného neploletých osôb ani vo veci úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, prípustnosť dovolania otca bola dovolacím súdom posudzovaná podľa ustanovení CSP.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, ktorý je zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP).

21. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovoláním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

22. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej

miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

25. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt pojednania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ v zásade nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, II. ÚS 158/2022, II. ÚS 170/2021, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

26. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

27. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že otec maloletého v rámci namietanej zmätočnosti zmienil najmä nedostatočne zistený skutkový stav veci ako aj nedostatok dôvodov v rozhodnutí odvolacieho súdu, spôsobujúcich nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozsudku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. I keď CSP v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od väd zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza) aj v súčasnosti.

28. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádia konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

29. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na

spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide, napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

30. Pokiaľ dovolateľ namieta jednak spôsob, akým sa odvolací súd v napadnutom rozsudku vysporiadal s jeho odvolacími námietkami a rozhodnutie považuje za prekvapivé aj vzhľadom na zistený skutkový stav, je namieste uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je nepochybne aj právo účastníka konania na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, účastníci konania (a samozrejme aj verejnosť) musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol vydaný - to je zásadná poistka proti svojvôli (Taxquet vs. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (rozhodnutie IV. ÚS 14/07).

31. Podľa § 393 ods.1 - 4 CSP odvolací súd v písomnom vyhotovení rozhodnutia uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávanej veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o prípustnosti dovolania, lehota na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, deň a miesto vyhlásenia. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v dovolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v dovolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Jednotlivé odseky odôvodnenia rozhodnutia sa označujú arabskými číslicami.

32. Civilný sporový poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Dovolací súd považuje odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za dostatočne zákonným spôsobom odôvodnené a nie za arbitrárne. V plnom rozsahu sa toto odôvodnenie opiera o podrobne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie. To, čo v skutočnosti dovolateľ v dovolaní namieta, je teda nielen nedostatočne odôvodnené rozhodnutie odvolacieho súdu, ale najmä právne posúdenie skutkového stavu odvolacím súdom, čím nemožno ale odôvodniť dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP.

33. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože /na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu/ v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

34. V predmetnej veci krajský súd v dostatočnom rozsahu zdôvodnil svoje východiská i procesný postup v odôvodnení rozsudku jednak pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým (nie je predmetom dovolacieho konania) ako aj o vyživovacej povinnosti k obidvom maloletým (body 11. - 16. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/9/2023). Zaoberal sa podmienkami pre nariadenie a úpravu styku otca a mal. H. aj počas nepárneho týždňa v roku, v stredu, aby mohol byť kontakt otca a syna intenzívnejší, pričom zmenil výrok II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie, aby sa dosiahla ich bezproblémová vykonateľnosť a bezproblémová realizácia práv predovšetkým v prospech maloletého H., ale aj samotných rodičov H. Odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v otázke úpravy práva stretávania sa otca s maloletým H., pričom ako rozhodujúce kritérium vyhodnotil záujem maloletého dieťaťa. Odvolací súd svoje rozhodnutie podrobne zdôvodnil a vysvetlil (bod 12. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) zdôrazňujúc, že je v záujme maloletého, aby mal možnosť plnohodnotne sa stretávať so svojim otcom aj počas pracovného týždňa, vychádzajúc z nespochybnenej kompetencie otca.

35. Predmetom dovolacieho konania sú výroky II. a III. rozsudku odvolacieho súdu, ktorými krajský súd potvrdil výroky V., VI., VII. a VIII. rozsudku súdu prvej inštancie (povinnosť otca platiť výživné na obidve maloleté deti, rozhodnutie o dlžnom výživnom na obidve maloleté deti a výrok o zamietnutí časti návrhu v prevyšujúcej časti) a výrok III., ktorým odvolací súd rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania (presnejšie vid' body 5. a 1. odôvodnenia tohto uznesenia).

36. Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

37. Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť.

38. Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

39. Podľa § 62 ods. 4 ZR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

40. Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

41. Podľa § 63 ods. 3 ZR, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

42. Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

43. Odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu v súlade so zákonom odôvodnil svoje rozhodnutie i v otázke výšky výživného (bod 13. - 15. odôvodnenia rozsudku krajského súdu). Vysvetlil dostatočne zrozumiteľne, v súlade s citovanými ustanoveniami CSP, CMP a zákona o rodine, že majetkové pomery otca zistené v procese dokazovania na súde prvej inštancie umožňujú otcovi uložiť povinnosť platiť

výživné v súdom stanovenej výške a to jednak bežné výživné vo výške 500 eur mesačne na každé dieťa + 200 eur na tvorbu úspor pre každé z detí, pretože v procese stanovenia výšky výživného je potrebné nielen prihliadať na minimálne potreby maloletých, ale aj na právo detí podieľať sa na rovnakej kvalite života, ktorú dosahujú jeho rodičia. Odvolací súd i súd prvého stupňa zároveň zohľadnili i hodnotu osobnej starostlivosti matky o obe deti ako aj fakt, že otec nejaví záujem o maloletú Z. a o stretávanie sa s ňou. Skutkový stav bol podrobne zistený súdom prvej inštancie a je opísaný v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie v bodoch 21., 22., 47., 49. a 50. Dôvody rozhodnutia krajského súdu sú súladné so zákonom o rodine a sú zrozumiteľne uvedené v bodoch 10. - 16. rozsudku odvolacieho súdu.

44. Dovolací súd konštatuje, že námietka ohľadne určenej výšky výživného k maloletým H. a Z. dôvodná nie je z vyššie uvedených dôvodov a zvyšné námietky, podradené dovolateľom pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nezodpovedajú vyššie uvedeným ústavne komfortným kritériám podradeným pod porušenie práva na spravodlivý proces na základe § 420 písm. f) CSP.

45. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

46. Dovolací súd posúdil dovolanie otca a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súd oboch nižších inštancií, a teda i súd odvolací v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

47. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spojení so zmeneným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami matky i otca maloletých ako aj s ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, že zákonným spôsobom posúdili otázku výšky výživného a určili povinnosť otca prispievať na výživu maloletých H. a Z., pričom vysvetlili rozhodnutie o vyživovacej povinnosti otca (dovolateľa) v bode 13. - 15. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a v bodoch 47. - 52. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

48. Dovolací súd s poukazom na uvedené uzatvára, že rozsudok odvolacieho súdu je zrozumiteľný, obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti podľa § 393 ods. 1 a 2 CSP, preto je dovolací súd názoru, že dovolanie nie je odôvodnené prípustným dovolacím dôvodom, preto ho ako nedôvodné podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

49. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

50. Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.